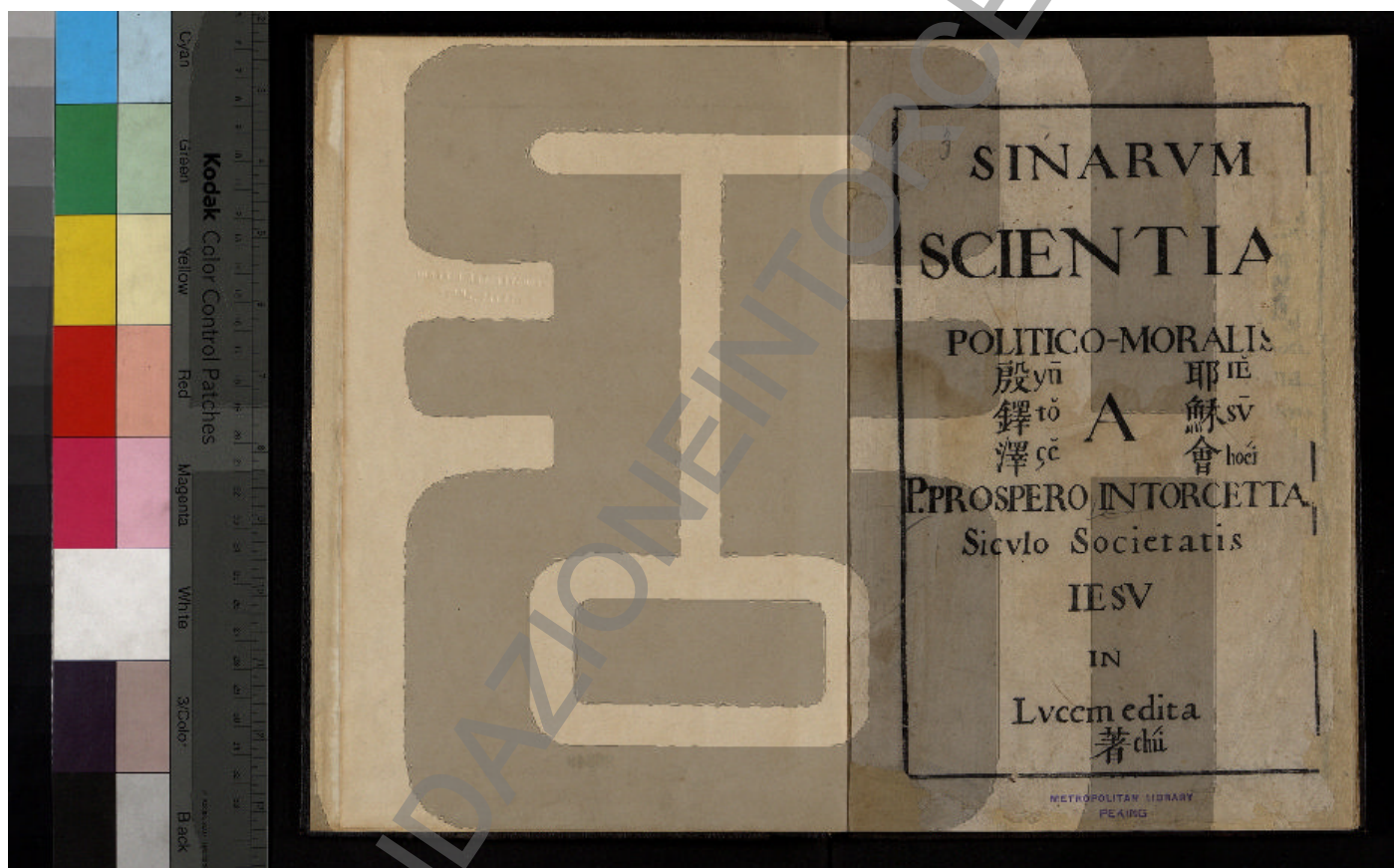
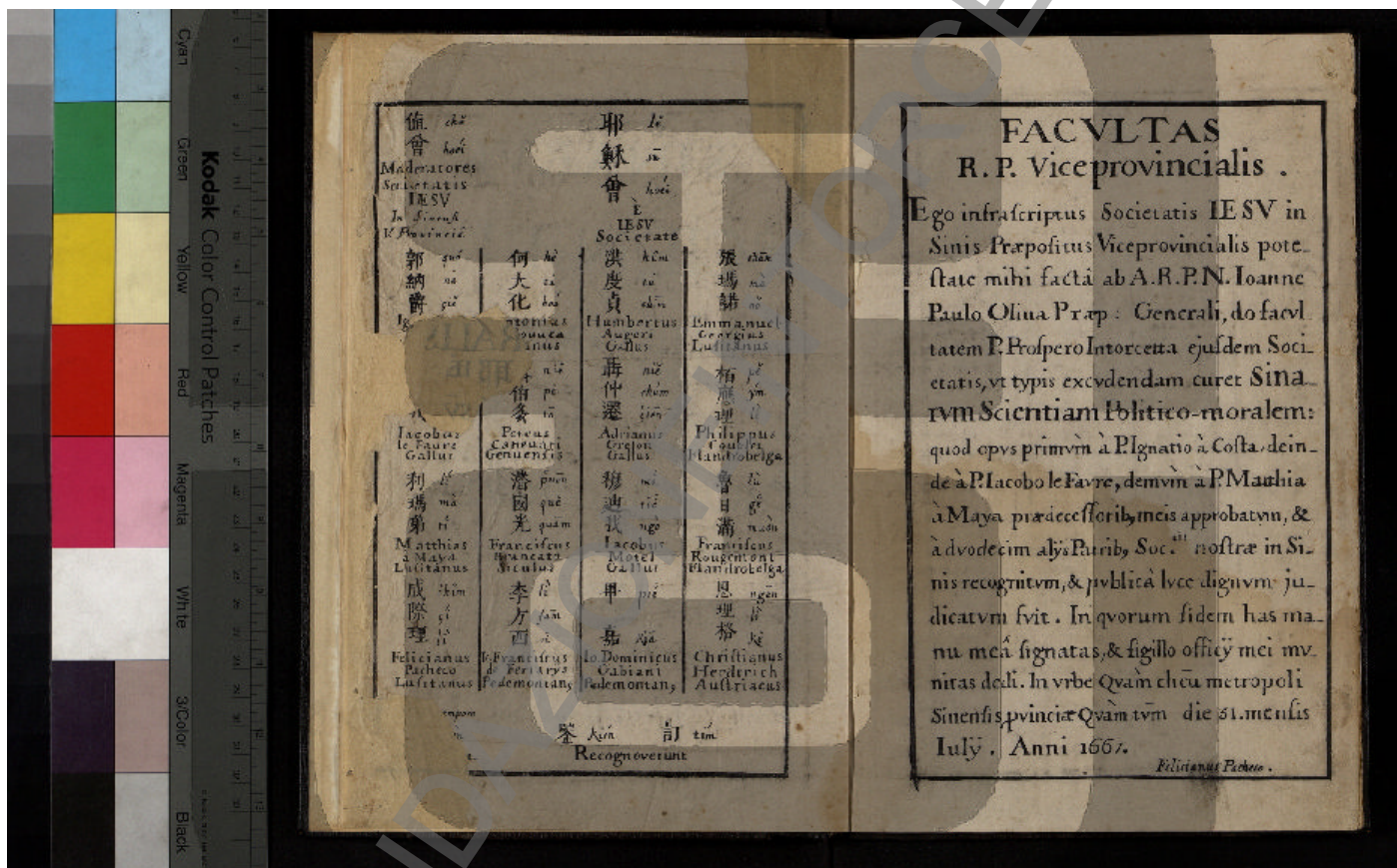

佈會 Moderatores Societatis IESV In Sineria et Provincia	耶穌會 Societate IESV	洪慶貞 Humbertus Augustus Gallus	張揚 Emmanuel Georgius Lutianus
郭納爵 Gottfriedus Gallus	何大化 Hendricus Gallus	蔣仲遷 Adrianus Gallus	顧應理 Philippus Gallus
利瑪竇 Matthias Maya Lutianus	潘國光 Franciscus Gallus	穆迪 Jacobus Gallus	魯日滿 Franciscus Gallus
成際理 Felicianus Lutianus	李方西 Felicianus Lutianus	畢 Felicianus Lutianus	恩理格 Felicianus Lutianus
		嘉 Felicianus Lutianus	恩理格 Felicianus Lutianus

FACULTAS R. P. Viceprovincialis .

Ego infrascriptus Societatis IESV in
Sinis Propositus Viceprovincialis pote-
state mihi facta ab A.R.P.N. Ioanne
Paulo Oliva Prap: Generali, do facul-
tatem R. Prospero Intorcetta ejusdem Soci-
etatis, ut typis excudendam curet Sina-
rum Scientiam Politico-moralem:
quod opus primum à P. Ignatio à Costa, dein-
de à P. Jacobo le Fèvre, demum à P. Mathia
à Maya prædecessoribus meis approbatum, &
à duodecim alijs Patribus, Soc: nostre in Si-
nis recognitum, & publicè lvee dignum ju-
dicatum fuit. In quorum fidem has ma-
nu meâ signatas, & sigillo officij mei mu-
nitas dedi. In vrbe Quàm cheu metropoli
Sinenfis pvinciæ Quàm tvm die 31. mensis
Iulij. Anni 1667.

Felicianus Pacheco .

AD LECTOREM

Non inuicem tibi fuerit Amice lector si causas atque argumentum bre-
uis opusculi, lacrimis brevitate olim descripti à Principe Philosopho traen-
si Confucio, brevis hic præcognoscas. Scias itaque uelim, mihi e suis
Romanis proficere, res sine Miffionis aditu, placuisse quidem Goe
potius, quæ forecunda Mater, et prima uelut radia Orientalium missionum
sine ceteris potius quam aliis terrarum, editio rem hanc, in Sinis tam ante
æ captam, proinde atque perficere, ut scilicet publico Miffionis bono pro-
pior ac citius confideretur, et opus ipsum orientis, orienti extremo profi-
cium, sub auspiciis APOSTOLI ORIENTIS successu prospera oritur:
quæ et fuerunt locorum uota, quando ipsi, legentibus in talio quantonienti
propter Christum, postremum non sine lacrymis uale dixi: De opusculi
utilitate, sine animarum lucro, atque incrementum auctoritatis, quod ex no-
stra opusculi huius ac reliquorum Confucij, accedit præconi euangelico,
uineam Christi sinensem, Cochinchinensem, ac Turkerensem excelsam,
non ipse huc loquas (Iapones, alique nationes sinorum, imperio uictas,
semper sapientie primas sinici genti derolerunt) eam tamen utilitatem ma-
gnam esse necesse est: fatescitur europæorum hominum quotquot, præter li-
dionis gentis, heres quoque atque Pædagogum libros accurate didicerunt, et
quotquot sententias, quibus refert sunt libri, placita, instituta, maximeque
perpetua monumenta, in proprios nunc uisus conuertunt, sic ut sibi ady-
tum aperiant amplissimum ad afferendam literatæ genti VERI SYMMIL-
QUE NYMINIS notitiam: ut non loquar deprimis Sinici Miffionis Pa-
tribus, quorum directione atque indultu in more suo positum, ac ab ip-
tis Miffionis exordij, ut quicunque in ea Christi Præcones uisitantur,
Confucij libris accurate percolenda darent operam: nisi prædecessores nos-
tri magnam inde utilitatem oriri posse uisum ipso didicissent, cuius iudicabit
eos et ubi et posteris, sine ullo animarum lucro, tantum unus imponere uo-
luisse: Hec itaque uaria (præter ea quæ in EXPLANATIONE SCIENTI-
TIÆ SINARVM POLITICO-MORALIS paulo fuisit declarantur) me
impulerunt ad hoc opusculum Goe prosequendum perficiendumque.

Opusculum uero titulus est: argumentum est, CHVM YVM MI DIU scilicet
seu AVREAE MEDIOCRITATIS CONSTANTIA. quod Confucij ne-
pos ex suo, hunc librum vulgavit et quedam de suo addidit: sed et desi-
derant multis, sic ut fragmentorum ueritas quam libri speciem habeat:
ob hanc causam, et quia doctrinæ quæ traditur sublimitas, quandoque ip-
sius naturæ limitibus uidetur excedere, hunc librum sinceris nugilii tanquam
suboleum caputque difficilem, cum numero secundus sui postremo ta-
men loco in scholis exponant: est interim præconi euangelico (uti supra
dicebam) sane utilis, quatenus et morum egregius magister est, et natu-
ralis.

rali luminis auctoritate repetitis omnibus, cum auctor beneficio, eam unitatis
 hanc subministrat, cum soli evangelio praeferat, maxime pandit.
 Verum hic europaei lectores antiquitatem non minus, quam ut, hanc
 arrant quidam praeferat, hoc dicitur, quo potest laconice sed omnia
 affert, ubi adhibere, ad habem imperat, Confucij vitam, et praecipue
 finem, nihilominus etiam, ad hanc huius operis addendam esse cen-
 su, non eo quod in quibus, quod cum Seneca vel Plutarcho sine huius
 Philosophum, Perserit velin, sed ut in Europa nostra ratio vero nobili-
 tate tam antiquae, Europaeorum aequa estimatio, solum illud duxerit, quod
 meretur, primum dicit. Rogo tamen te, lector benevole, ut si forte quis
 velis de Confucio, sollicita tecum aliter, vel cum cum Europaei Philoso-
 phis comparare, deam non prius sententiam ferat, quam alibi accurate per-
 legis, cum huius operis, cum reliquorum Confucij, explanationem, ex
 qua profecto plurimum ubi lucis accedet ad ferendam sine erroris pericu-
 lo iudicium.
 Denique ad operis proxima, et ordinem quod spectat, haec sunt notan-
 da: i. Sinica verba, seu literas, quae in altera ejusdem paginae columna cum
 suis numeris apponitur sunt, Philosophi saeculum esse, atque ordine Sinico,
 a superioribus scilicet deorsum descendendo, et a sinistra ad dexteram, legi oportet.
 nec quibus et addiderit in altera columna sub eodem numero Latina verba
 respondens, a. Sinicae litterae, quibus nullus est numerus superadditus,
 esse particulas quasdam, quae vel omnibus pariter apponi solent, vel omni ha-
 bent, interrogationis, propositionis, affirmationis, etc. 3. si qua hic accen-
 suum, vel pronuntiationis divergentia occurrat, nomen Sinicae Missionis
 typi, cum non minus, sed interpretum directione, europaeorum quoque hie,
 rorum dissimilitudinem non inconstanter, sed potius minorum char-
 acterum attribuit: ob hanc enim penuriam factum est, ut in dimidio opa-
 rati posterius, quod typis caris, (dimidius alteri Sinicae typis excusum
 est) Sinicae litterae clauderetur, quae claritate gratia textui interpolata fue-
 rint, quaeque aliis minutione characteris impediti debuissent. 4. Notae appo-
 nit in margine sunt, s. p. 3. Prima denotat solum textum Sinici, iuxta ordi-
 nem impressoris ordinem esse. Auctore Chu-Hi, qui liber vulgo dici-
 tur Su-Hu, etc. Secunda indicat paginam, seu potius ejusdem paginae
 flectit, utam (apud Sinas scilicet) unius semper facies unico signatur nume-
 ro. Tercia ostendit paragraphum, huius litterae illam, quae in ipso Philoso-
 phi textu aliquando spatio dicitur ab altera. Hae sunt quae obiter indicanda
 velut, omnibus quae de recentibus, et modo pronuntiandi Sinico alibi explic-
 entur, neque enim est minus multis singula hae perscrutandis insidere.
 Frustra et uale.

Omnium Servus
 Prosper Intercetta.

SCIENTIAE SINICAE

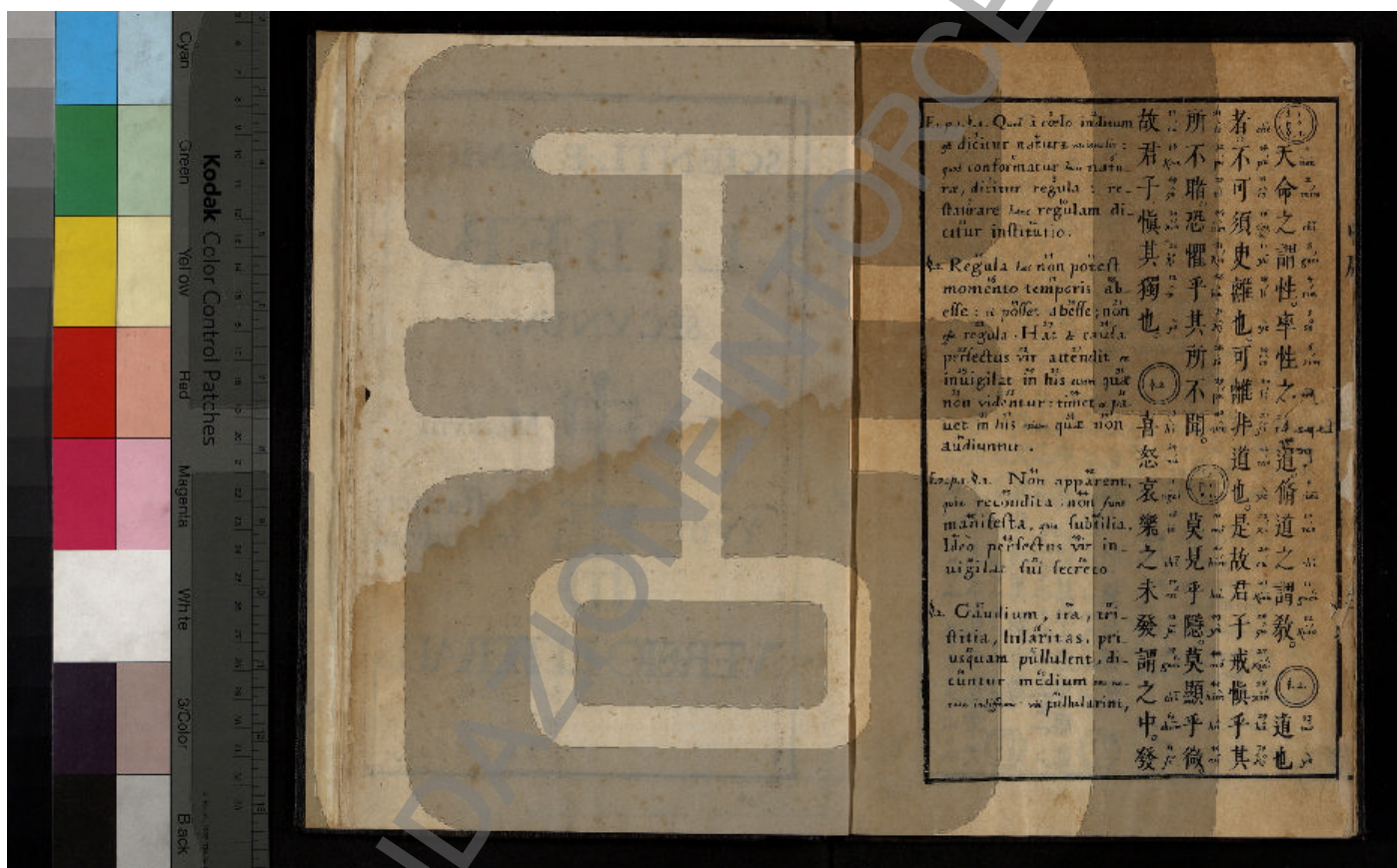
LIBER

SECUNDVS

Chvm 中 Medivm

Yvm 庸 Constantert
tenendvm

VERSIO LITERALIS

WWW.FONDA
CETTA.INFO

et omnia auferantur
non mensuram; dicun-
tur concordia. medium
q. orbis magni fun-
damentum: concordia
q. orbis vniuersalis
regula.

p. Perfectis medio. con-
cordia: celi et terra fla-
tus quietus, et omnium
rerum propagatio.

h. p. Confucius ait:
perfectus vir tenet me-
dium: improbus pra-
uaricatur medium.

h. Vir perfectus ita
medium, et q. perfe-
ctus q. ideo semper
tenet medium. Im-
probus non ita medi-
um, quod non tenet im-
probus, ideo non ver-
tat illud permanens.

仲尼曰: 君子而時中, 小人而無忌憚也。
下之達道也。
而皆中節謂之和。
致中和, 天地位焉, 萬物育焉。
而皆中節謂之和。
致中和, 天地位焉, 萬物育焉。
而皆中節謂之和。
致中和, 天地位焉, 萬物育焉。

fa. p. Confucius ait:
medium, quod illud li-
tine! aut e vulgo pan-
ci illud teneant, tam diu.

h. Confucius ait:
via ad non frequente-
tur, ego noui, qui non
prudentes transgre-
duntur, rudes non
pertingunt. Car non
via ad non at peripe-
dia, ego noui, qui non
sapientes exce-
dant, inertes non
attingunt.

h. Hominum nullus
non bibit et comedit:
nisi valent digno-
scere sapores.

h. Confucius ait: viam
hanc non frequen-
ti, prohi! quem dolen-
ti.

子曰: 中庸其至矣乎!民鮮能久矣。
子曰: 道之不明也。
子曰: 道之不明也。
子曰: 道之不明也。
子曰: 道之不明也。

WWW.FONETICA.INFO

Confucius ait: Xun
Imperator, illius quam ma
gna prudentia! Xun
solebat considerare, &
solebat examinare que
in seipso videret, & non
respondit, dissimulando
mala, & deprecando
bona: arripientque illo
rum imperia: dulo ex
tremis, verbitur coru
medio ad populum reg
um. Atque hanc illa fuit
propter que factus est
Xun, ut scilicet de rebus
Imperator.

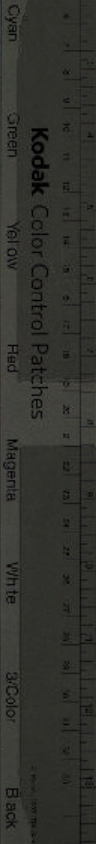
Confucius ait: ho
minum quibus dicitur
prudens non; si impel
latur, mox incitat, ut
le res, & laqueos, in
dis a fouet medium, &
nequaquam in illu
re: hominum quibus
dicitur: ego prudens
sum: seligit medium
sed non valet propiti
um: mentis seruire.

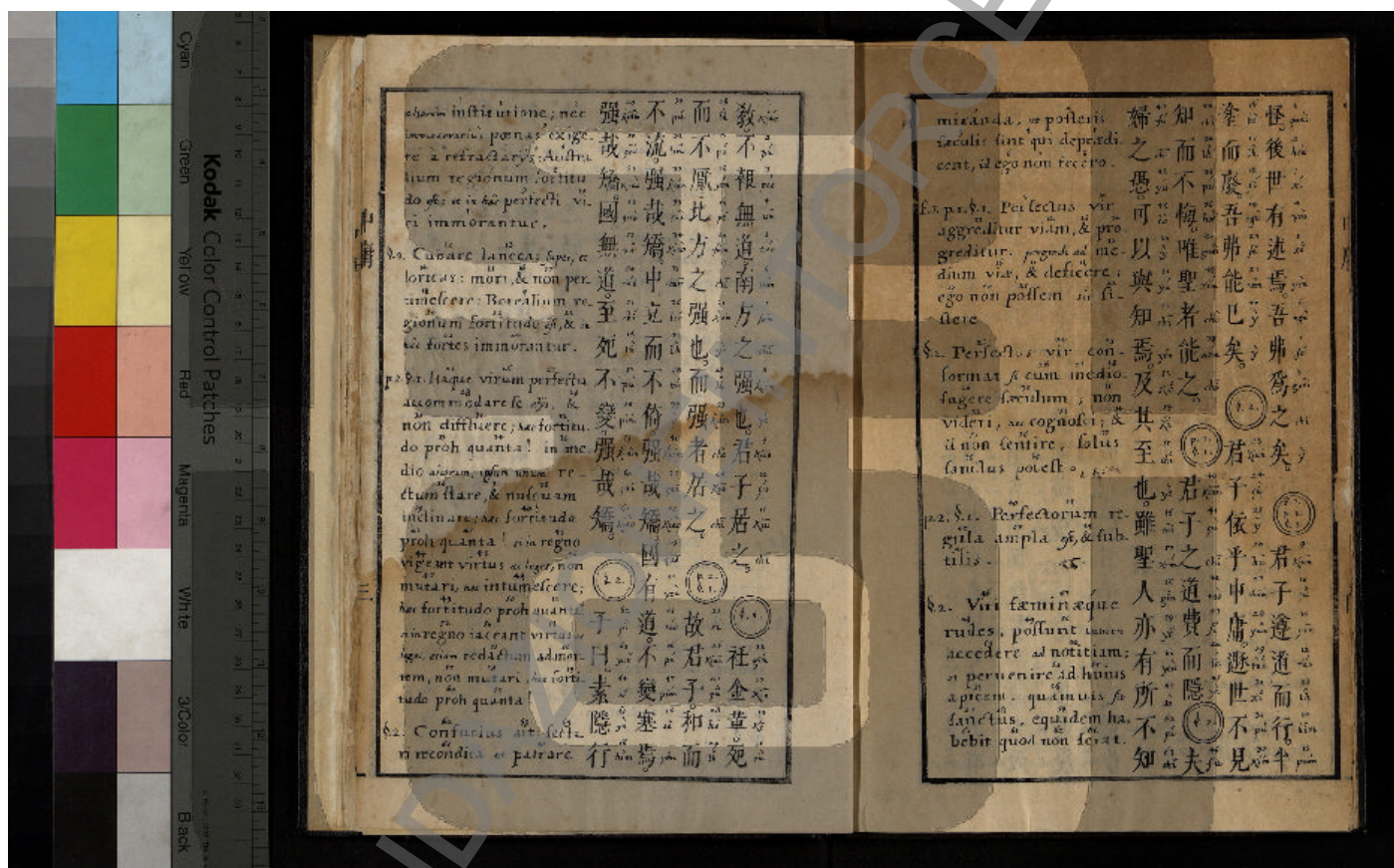
Confucius ait:
Hoc! Discipulus, ille plena
erat vir, seligebat me
dium: & offerens v
nam aliquam virtutem
illud dicitur non fere
bat, souebat in pectore,
& nunquam dimitte
bat.

Confucius ait: Or
bis regna possunt pa
cifice regi: dignita
tes & census possunt
recusari: nudi en
tes possunt calcari:
mediam non possit
tam facile teneri.

Confucius ait: An
nalibus regionis forti
tudine. & de Korealis re
gionis fortitudine: an
a vestra fortitudine
ne?

Ego la regum, lenemque in

WWW.FONETICA.INFO

homuncionibus et mulieribus extenditur ad suum apicem, manifestatur in solo a terra.

pa. h. Confutius ait: regula non longe est ab homine: quoniam sibi homines se habent regulam, quae longe a se hominem non potest. ceteri regula.

ha. Oda ait: cum puer excedit aetate manibus, extendit se manibus manibus, oblique contractis, et expleat. Ideo vir perfectus per hominem regit hominem: cui emendetur, tum acquiescit.

Expi. h. Quomodo cum fide ac sinceritate ex se moratur alios, discit a regula non procul. ha. cum quod fieri debet, per non opiat, utidem.

夫婦及其至也。察乎天地。不遠執柯以伐柯。視之猶以爲遠。故君子以人治人。政而止。

忠恕達道不遠。施諸已而不願亦。

Viri formae in aqua inuolutes, fieri potest, ut queant in regulam operari. et prius venire ad huius apicem, quamuis se sanctus, et quidem habebit quod non possit. Caelum et terra cum magna se habent, quod de his conquerantur. igitur se perfecti viri agamus magnitudinem; Orbis universus non potest rem capere adtentare; agamus de subtilitate; Orbis totus non potest rem percurrere.

pa. d. Oda ait: cum volando penetrat celos: pifera immergitur in pelagus: id est cingit, illa in fumis, et imis manifestatur.

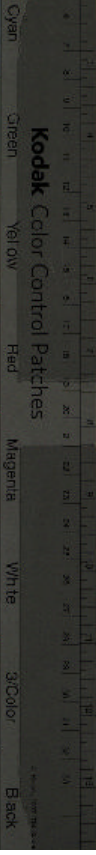
da. Perfecti viri regula duci intum ab

焉夫婦之不分可以能行焉及其至也。雖聖人亦有不能爲天地之大也。人猶有所憾。故君子語大天

下莫能載焉。語小天下莫能備焉。

詩云：飛戾天。魚躍于淵。言其上下察也。

君子之道造端乎

WWW.FONETICA.INFO

da. Perfecti viri regulam
quatuor³⁰ habent³¹. Clagior³²
mei³³ incedunt³⁴ in servitium vi
ram³⁵: quod non existit³⁶ ad
filiu³⁷, in³⁸ servitium parenti
bus³⁹, norum⁴⁰ eorum⁴¹ servio⁴².
quod existit⁴³ ad⁴⁴ subditu⁴⁵, in
servitium⁴⁶ Regi⁴⁷; norum⁴⁸
pessimi⁴⁹ servio⁵⁰: quod exi
gitur⁵¹ ad⁵² fructu⁵³ natura
norib⁵⁴, in⁵⁵ servitium⁵⁶ manu
ribus⁵⁷, norum⁵⁸ ad⁵⁹ amicum
viro⁶⁰: quod existit⁶¹ in
ter⁶² amicos⁶³, et⁶⁴ alteri⁶⁵ alteri
primi⁶⁶ ad⁶⁷ defunctu⁶⁸, incedu
nt⁶⁹ glorio⁷⁰. Perfecti
non⁷¹ ordinari⁷²as⁷³ hab⁷⁴ vir
tutes⁷⁵ exerce⁷⁶t, et⁷⁷ in⁷⁸ quo
ridiani⁷⁹ sermonibus⁸⁰ cir
cumpectus⁸¹ q⁸²u⁸³. S⁸⁴ed
est⁸⁵, in⁸⁶ quo⁸⁷ deficiat⁸⁸ non
audet⁸⁹ non⁹⁰ sibi⁹¹ vim⁹² face
re⁹³. S⁹⁴ed⁹⁵ habeat⁹⁶ verbo
rum⁹⁷ copiam⁹⁸ non⁹⁹ a
det¹⁰⁰ totum¹⁰¹ eff¹⁰² unde
re¹⁰³. Verba¹⁰⁴ responde¹⁰⁵nt

勿施於人
以事父未能也
以事兄未能也
以事君未能也
所求乎朋友先施之未能也
庸德之行有旰食宵衣未嘗一日忘民者矣

子思子曰四丘未能一焉所求乎子

operibus; opera respon-
dent verbis. Vir perfe-
ctus quomodo non sit
solidus, constabilis. *Herma-
do?*
Imp. *da.* Perfectus vir pro
ratione sui status agi-
nes cupit quidquam ab hoc
alictum.

[illegible]

§. 3. Constitutus in supe-
riori dignitate, non
indeclementer tractat
inferiores; constitu-
tus in inferiori digni-
tate, non adulator su-
perioribus. perficit se

WWW.FONETICA.INFO

de non querit amorem
harum causam in alio: adeo
nunquam indignatur su-
per ea non queritur de co-
lo; in ira non culpatur ho-
mines.

4. Ideo perfectus vir com-
moratur in plano, ut ex-
pectet celi ordinatio-
nem: improbus ambu-
lat via: periculosas, ut
quaratur gratuita.

5. Confucius ait: sa-
gittarius habet similitu-
dinem cum viro perfecto:
non aberrat a depecto loco:
post reflectens exquiri-
t causam a suam per-
sona.

6. Perfectorum regula
est instar facientis inter
longinquum; vique
propinquiori movetur:
instar siccurantis in al-
tium, vique ab infimo
incipit.

7. Oda ait: vxor a-
mana concordat

行遠必自邇
如登高必自卑
君子居則
思命小人
行則思身
君子居則
思命小人
行則思身

instar pulsantis cymba-
la: fratres ubi concor-
dant concordia gaudet
vique diu perseverat, in
recte ordinatur sua dom-
estica familia; exhilara-
tur sua vxor, filij ac ne-
potes.

8. Confucius ait: pater lu-
modi, mater ipsi quam
lati in tranquillitate vivunt!

9. Confucius ait: ip-
sibus inest operantia
virtus; in hunc quidem quidem
practans est.

10. Illi quos visu percipis, & ta-
men non vides: quos audi-
tu percipis, & amen non
audis: inter se sociantur
rebus, ad quos non res quidem
non possunt dimittere.

11. Efficiunt, ut Orbis homi-
nes fieri puri, & mundi, ac
splendidiorem habitum
induerent, ut offerant sacrifi-
cia. O multitudo immen-
sa spirituum! de

如鼓瑟琴
兄弟既翕
和樂且耽
晝夜匪懈
鬼神其歆
之
祭神而
樂
洋洋乎如

WWW.FONETICA.INFO

WWW.FONDA
CETTA.INFO

WWW.FONDA

PROFETTA.INFO

WWW.FONTE

FORCETTA.INFO

casibus; adpianitiam regny
li. Ngai cum f. rex p. h. g. g. g.
fluit a regimine.
h. Confucius respondit: Vm. a
Vū regem regimen. a. exten
sum exstat: tabulis et i. m.
nis. fluitat: vni. a. exstent
mox in plorum regimen. a. ex
geret: a. similes vni. interia.
runt: idroque. a. corum regn
men interia.
h. p. d. Hominum virtus
expeditum reddit: regimen.
an. teret: virtus accelera
tamenta plantarum.
vni. m. di. regimen. a. exstent
fluitat: vni. m. di. regimen.
h. Enimvero recta. a. g.
bernatio pender: a. h. o.
minibus. Rex deligit
homines ad normam p. d.
na. h. u. e. Exstent: a. g.
periana. p. d. regulam. p. d.
fluitat: vni. m. di. regimen.
fluitat: vni. m. di. regimen.

A mare, hominis. g. t. a.
mare a. u. a. parentes, est
p. d. p. d. n. i. l. i. s. t. u. m. e. l. e.
a. u. i. t. a. i. s. g. t. e. l. e. r. e. a. u. a. l. a. p.
e. n. t. e. i. s. e. s. t. p. r. a. e. i. p. u. m. a. h.
i. n. a. m. o. r. i. s. p. a. r. e. n. t. i. b. u. s. a.
p. r. o. p. q. u. e. d. i. l. e. c. t. i. m. e. n. a. i. n. c. e.
l. e. n. d. i. s. l. a. p. i. e. n. t. i. b. u. s. p. r. a. d. o.
s. o. l. u. c. i. o. r. u. m. r. a. t. i. o. n. e. p. r. a. d.
d. a. n. r. e. d. a. n. m. e. n. f. a. r. e. t. e. n. a.
f. e. r. i. t. u. r. a.
p. a. h. a. P. r. o. h. a. u. i. s. l. e. c. t. i. o. n. e. a.
e. s. t. a. m. i. t. a. t. i. o. i. n. t. e. r. p. r. e. t. e. r. a.
i. n. p. r. a. h. a. p. a. h. a.
h. a. i. d. e. o. p. e. r. f. e. c. i. t. u. s. R. e. x
n. o. n. p. o. t. e. s. t. n. o. n. e. x. c. e.
l. e. r. e. s. u. a. m. p. e. r. s. o. n. a. m.
m. e. d. i. t. a. n. s. e. x. c. e. l. e. r. e. s. u.
a. m. p. e. r. s. o. n. a. m. n. o. n. p. o.
t. e. s. t. n. o. n. s. e. r. u. i. r. e. p. a. r. e. n. t.
i. b. u. s. m. e. d. i. a. n. s. s. e. r. u. i. r. e.
p. a. r. e. n. t. i. b. u. s. n. o. n. p. o. t. e. s. t.
n. o. n. c. o. g. n. o. s. c. e. r. e. h. o. m. i.
n. e. s. m. e. d. i. a. n. s. c. o. g. n. o.
s. c. e. r. e. h. o. m. i. n. e. s. n. o. n. p. o.
t. e. s. t. n. o. n.

WWW.FONDA

SETTA.INFO

cognoscere colunt.

Orbis universales regu-
le sunt quinque: in qui-
bus exercentur illarum
videlicet Regem, paterem
filium, maritum, matrem
uxorem, fratres maio-
res, minus, et minores.
et in his amicitia, et so-
cietatis regula. Ha-
c quinque sunt Orbis gene-
rales, videlicet: pruden-
tia, amor, misericordia, for-
titudinis: et in his Orbis
generales virtutes: id
est, quae exercentur ad
unum, quod est.

Et primum. Siue quo nascatur
sciens: siue discendo
sciat: siue laborando
sciat: ubi pertrige-
rit, ad ipsam sci-
entiam.

知天
父子也
夫婦也
昆弟也
朋友也
君臣也
天下之達道五所以行之者三曰君臣也
父子也夫婦也昆弟也朋友也君臣也
道也知仁勇三者天下之達德也所以行之者一也
或生而知之或學而知之或困而知之及其知

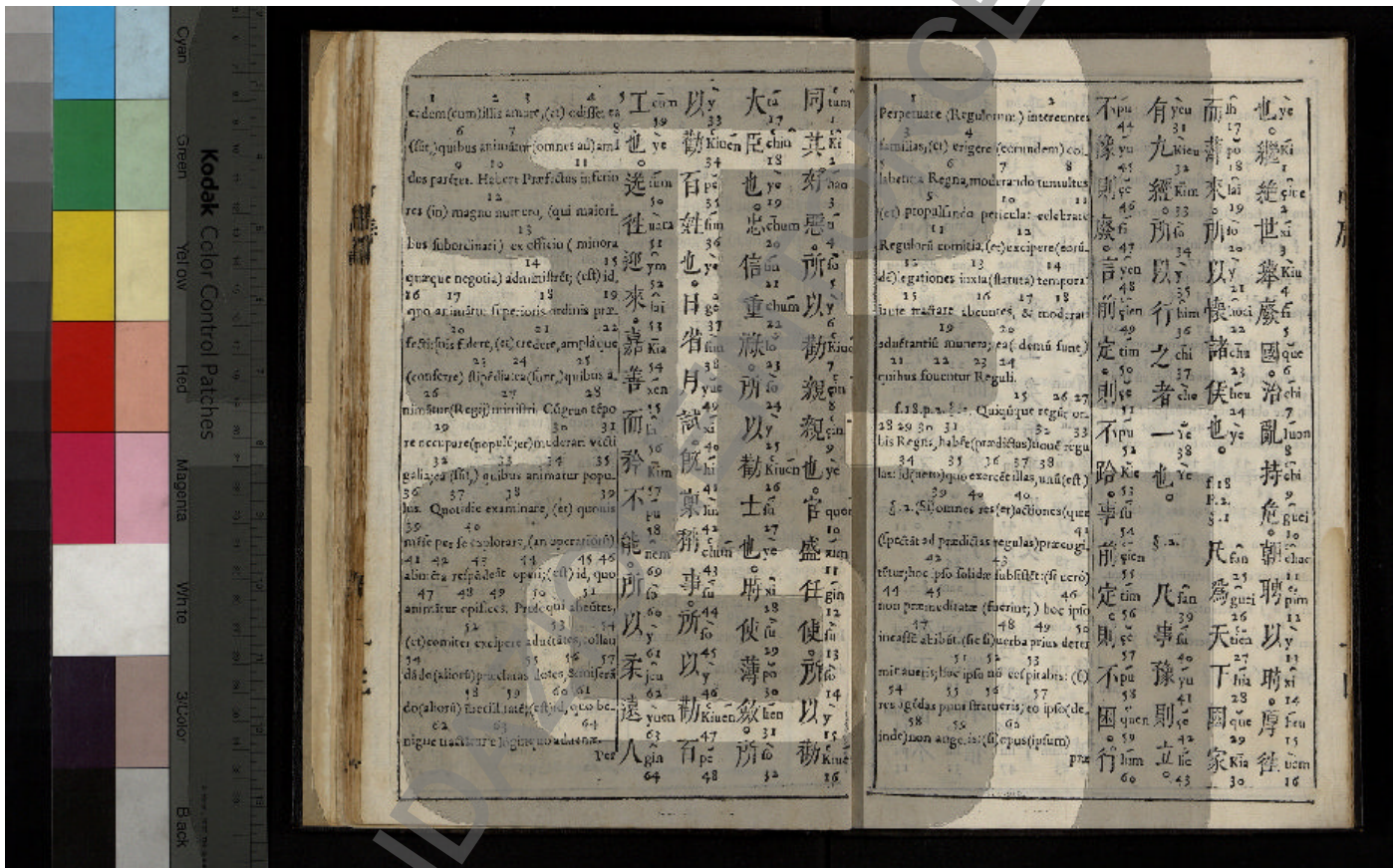
Unum quid sit. siue qui
sponte, quiescente opere
retur; siue a lucram ope-
retur; ubi pertrigerunt
ad ipsius complemen-
tum operis, unum
quid sit.

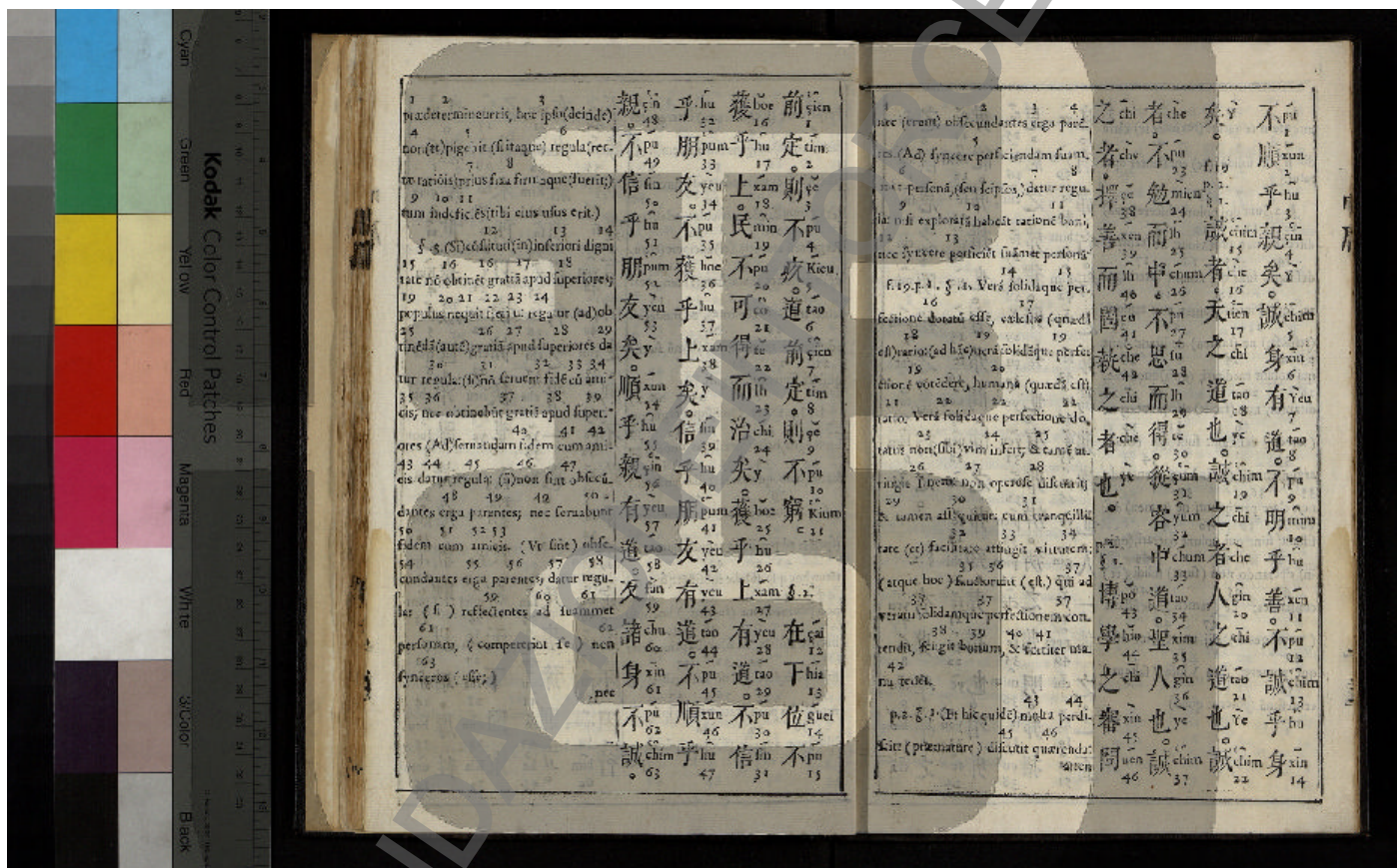
ma. h. i. Confucius ait:
qui amat discere, ap-
propinquat ad pruden-
tiam; qui nititur ope-
rari; appropinquat ad
amorem; qui novit
verecundari; appro-
pinquat ad fortitudi-
nem.

sa. Si noster haec tria
tam noster id quo ex-
colitur persona. Si
id quo excolitur per-
sona, tam noster id quo
regas homines: et no-
sti id quo regas homi-
nes; tam noster id quo
regas unum Orbis re-

WWW.FONDA

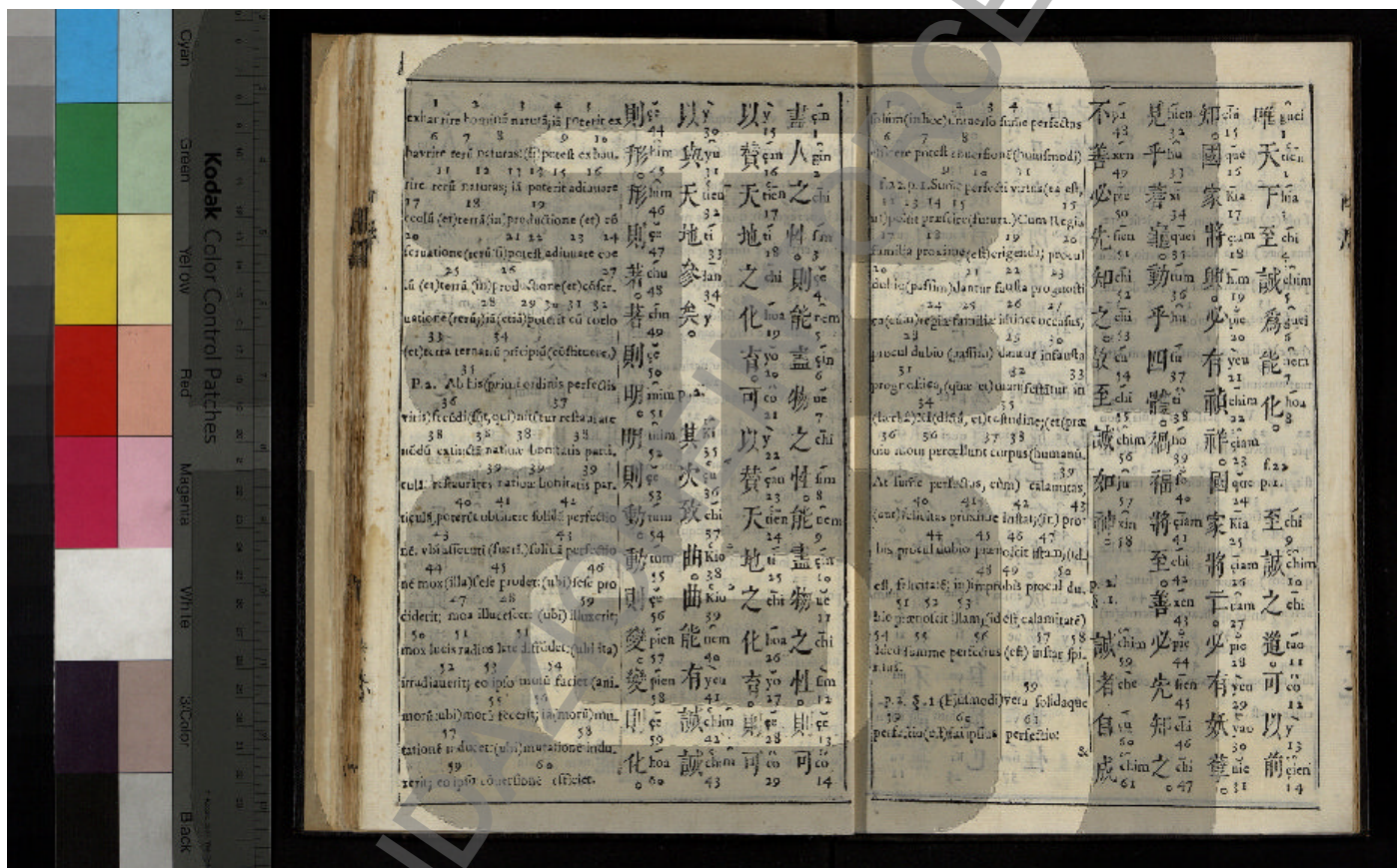

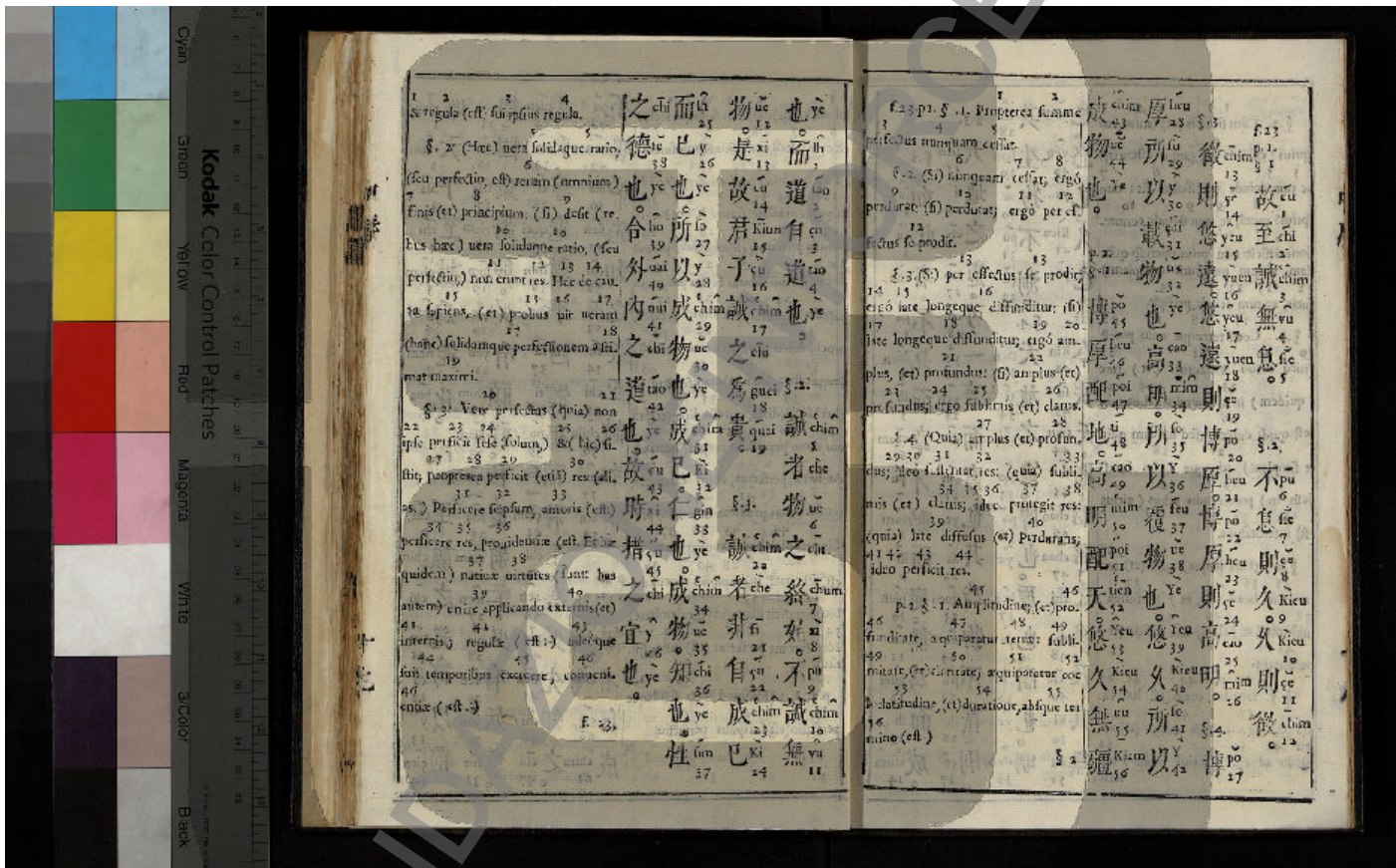
SETTA.INFO

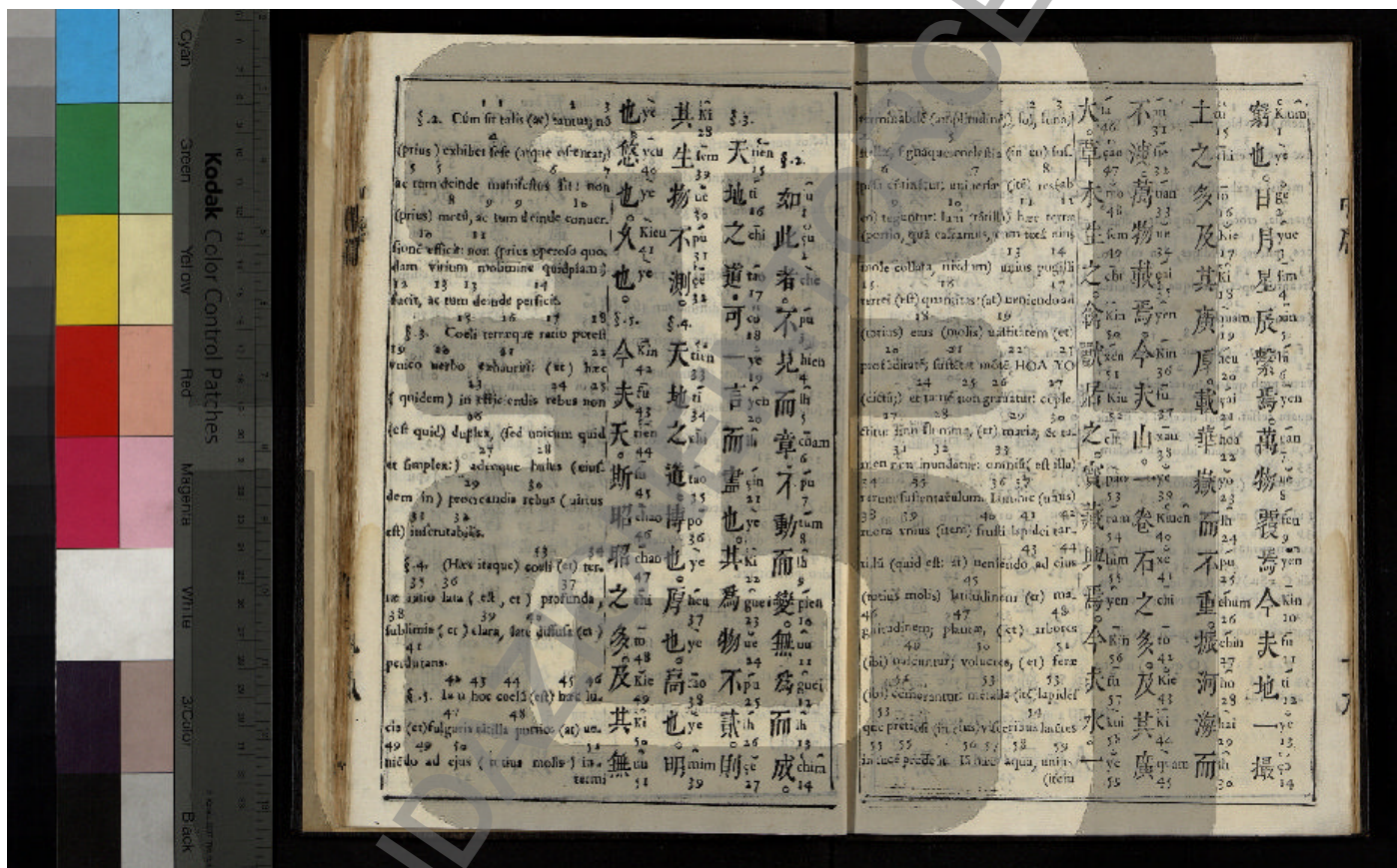
WWW.FONDA

SETTA.INFO

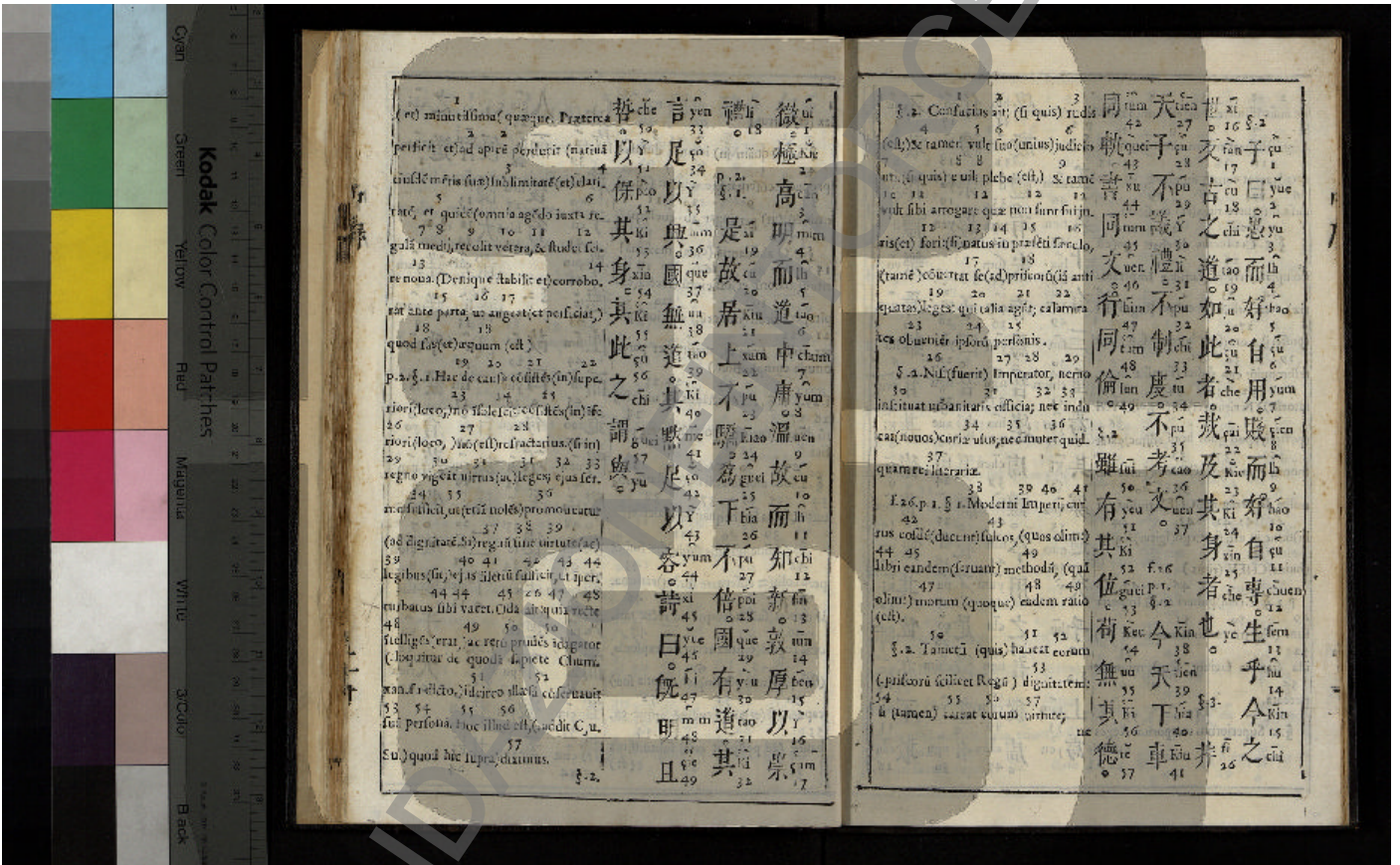

WWW.FONM

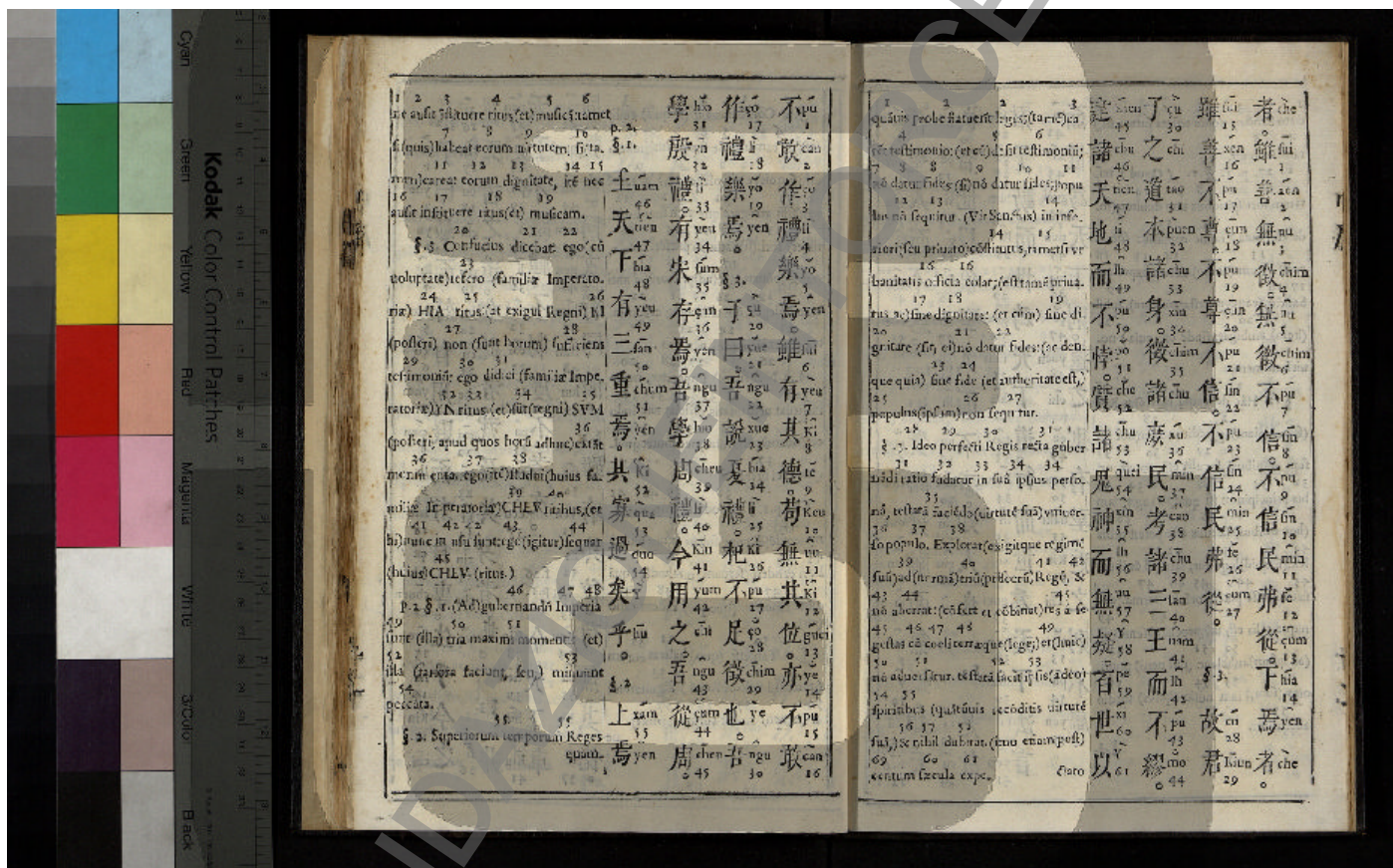

WWW.FONDR

WWW.FONDR

SETTA.INFO

WWW.FONM

SETTA.INFO

WWW.FONDA

